

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

Факультету іноземної філології

(назва факультету)

Рошко М.М.

(прізвище, ініціали)

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

«Педагогічна практика»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	Освітньо-професійна програма “Румунська мова і література. Зарубіжна література” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти”
Освітня програма	
Мова навчання	Румунська

Ужгород - 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна практика» для студентів IV курсу денної форми навчання факультету іноземної філології. 2023 р. – 15 с.

Розробники: доц. Емілія ШВЕД ст. викл. Тарас ДАЦЬО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романських мов і зарубіжної літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Протокол № 8 від « 30 » травня 2023 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 6 від « 30 » червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Синьо В.В.

Завідувач кафедри

В.В. Синьо Кеуцянська Д.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« 30 » червня 2023 р.

1. Анотація освітнього компоненту.

Педагогічна практика є невід'ємною складовою освітньої програми підготовки бакалаврів за денною формою навчання та проводиться на забезпечених відповідним чином базах практики відповідно до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Ужгородського національного університету, розробленого відповідно до Закону України «Про освіту» № 2145 – VIII від 05.09.2017 р., Закону України «Про вищу освіту» № 1556 – VII від 01.07.2014 р., положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами), листів Міністерства освіти і науки України від 07.02.09 р. 1/9-93 «Про практичну підготовку студентів», рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році.

Педагогічна практика призначена застосувати, закріпити та поглибити набуті знання з румунської мови та літератури та методики їх викладання. Ефективність педагогічної практики забезпечується оптимальним співвідношенням в ній діяльності студента як вчителя румунської мови та літератури, так і вихователя. Педагогічна практика проводиться на IV курсі, протягом 2 тижнів. Для проходження практики формується група, за якою закріплений один керівник практики – викладач кафедри.

2. Мета педагогічної практики:

- Закріплення і поглиблення теоретичних знань, набуття навичок їх використання у практиці навчально-виховної роботи;
- Набуття і вдосконалення умінь і навичок самостійного планування уроків і виховних заходів з використанням необхідної методичної літератури;
- Набуття і вдосконалення умінь і навичок проводити уроки з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності.
- Набуття навиків самостійного проведення роботи – навчальної і виховної – з учнями із урахуванням їх індивідуальних особливостей;
- Розвиток інтересів до науково-дослідної роботи, до пошуку найбільш ефективних методів навчання і виховання, набуття навиків виконання науково-дослідних робіт.

3. Пререквізити:

- Інформаційно-комунікаційні технології, професійне та особистісне становлення вчителя, інклюзивна педагогіка, технології викладання румунської мови та літератури в ЗЗСО, вивчення новітньої румунської літератури в ЗЗСО, особливості

вивчення граматики румунської мови в ЗЗСО, питання теорії літератури у шкільному курсі з румунської літератури, методика навчання румунської мови в школах навчання національних меншин.

4. Результати навчання

Інтегральна компетентність:

- Здатність розв'язувати завдання і проблеми пов'язані з методикою викладання румунської мови та літератури в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає впровадження інновацій.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 4. Навички роботи з інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел, передусім – за допомогою цифрових технологій);

ЗК 6. Розуміння необхідності підтримки здорового способу життя, здобуття знань в галузі педагогічної, медичної та психологічної валеології, уміння практично застосовувати набуті вміння і навички у своїй педагогічній діяльності з метою профілактики захворювань, орієнтації на здоровий спосіб життя, рекреації та оптимізації здоров'я особистості;

ЗК 7. Вільне володіння румунською мовою;

ЗК 11. Здатність організувати навчально-виховний процес;

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 13. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію

Фахові компетентності

ФК 3. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання румунської мови і літератури, зарубіжної літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду

ФК 4. Здатність доцільно застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання, створювати навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять з румунської мови і літератури, зарубіжної літератури.

ФК 11. Знання правил використання сучасних технологій у галузі методики викладання румунської мови і літератури, зарубіжної літератури

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Використовувати румунську, українську мови в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні;

ПРН 4. Організувати процес свого навчання й самоосвіти;

ПРН 6. Створювати психологічні умови оптимізації навчально-виховних процесів, визначати структуру колективу за мікрогрупами, вивчати психологічні особливості класу та складати психолого-педагогічні характеристики;

ПРН 7. Здатність кваліфіковано використовувати румунську та англійську мови як засіб спілкування у різних сферах мовленнєвої діяльності із врахуванням соціокультурних норм та для здійснення професійних функцій;

ПРН 12. Вміння аналізувати ідейно-художній зміст літературних творів і творчість письменників у контексті актуальних вимог сучасного літературознавства;

ПРН 15. Уміння здійснювати самоосвітню діяльність, розширювати іншомовні знання та застосовувати їх у професійній діяльності;

ПРН 17. Уміння застосовувати мовні, лінгвокомунікативні та лінгводидактичні знання для виконання професійних функцій під час педагогічної практики;

ПРН 22. Уміння визначати пріоритетні напрями та об'єкти педагогічної діагностики; розробляти програму педагогічного діагностування як окремої особистості, так і мікрогруп; аналізувати та узагальнювати результати роботи; використовувати результати діагностування в проєктах педагогічної діяльності; доцільно оперувати різновидами прогнозування;

ПРН 23. Уміння враховувати вікові та індивідуальні особливості учнів у процесі педагогічної діяльності; планувати основні етапи освітнього та виховного процесів; визначати пріоритетні напрями освітньої та виховної діяльності, доцільно розподіляти функціональні обов'язки учасників освітнього та виховного процесів; координувати та коригувати діяльність учнів; застосовувати методи навчання на уроці; здійснювати комунікативну презентацію; добирати адекватні прийоми комунікативного впливу, попереджати та долати конфліктні ситуації; аналізувати дидактичні аспекти уроку; аналізувати власні судження, вчинки, і в кінцевому результаті – діяльність(правильність постановки мети та завдань; ефективність вибраних форм, методів, прийомів, засобів діяльності; причини успіхів та недоліків, помилок та труднощів у процесі діяльності);

ПРН 24. Уміння самостійно створювати медіа проєкти, використовуючи інформаційні системи в освітньому процесі, захищати інформаційні ресурси та бази даних; застосовувати сучасні мультимедійні програмні засоби у педагогічній діяльності.

Студенти повинні:

ЗНАТИ:

- предмет, зміст, основні функції та завдання методики навчання румунської мови і літератури у ЗЗСО;

- структуру та зміст шкільного курсу румунської мови і літератури, підручники з румунської мови і румунської літератури;
- структуру та класифікацію методів навчання;
- способи активізації пізнавальної діяльності учнів при вивченні румунської мови та літератури;
- типи і структуру уроків, основні вимоги до уроку, тенденції розвитку і вдосконалення уроку з румунської мови та румунської літератури;
- структуру, функції та класифікацію вправ, основні методи, способи та прийоми виконання вправ та завдань з румунської мови і літератури;
- систему виховної роботи в закладі середньої освіти II - III ступеня;
- методику проведення виховних заходів, роботу з неупорядкованими сім'ями, - планування роботи класного керівника в старшій школі, особливості формування класного колективу в старшій школі, методику вивчення класного колективу,
- систему профорієнтації зі старшокласниками, методи і форми такої роботи, сутність і прийоми педагогічної майстерності вчителя зі старшокласниками ЗЗСО і реалізації виховних завдань.

ВМІТИ:

- складати плани-конспекти окремих уроків та серії уроків за темою; визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку;
- забезпечувати навчальну діяльність учнів відповідно до плану уроку; вносити методично виправдані корективи в плани уроків з урахуванням умов навчання ;
- обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку; - цілеспрямовано використовувати традиційні наочні посібники та методично грамотно застосовувати комп'ютерні засоби навчання;
- визначати типи завдань та послідовність їх виконання з урахуванням труднощів навчального матеріалу і рівнем підготовленості учнів;
- здійснювати різноманітні прийоми активізації розумової діяльності учнів залежно від їх вікових особливостей;
- намічати об'єкти контролю навчальної діяльності учнів з урахуванням сформованості навичок і вмінь, добирати відповідні їм методичні прийоми;
- раціонально поєднувати колективні (фронтальні, малогрупові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та етапу навчання;
- планувати та здійснювати позакласну виховну роботу в якості класного керівника;
- аналізувати і складати план роботи класного керівника;
- розробляти сценарії виховних заходів для старшокласників;

- складати план і сценарій позакласного заходу;
- вивчати досвід виховної і методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу;
- володіти методиками вивчення класного колективу та складати характеристику класу та учнів;
- реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий та виховний потенціал змістового матеріалу уроку;
- формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси;
- вирішувати завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного виховання учнів.

Інструктаж щодо особливостей проходження професійної практики, ознайомлення із завданнями, специфічними особливостями планування та організації роботи майбутнього фахівця, його цілями та задачами, стратегією і тактикою подальшої діяльності може здійснюватися за допомогою інформаційних інструментів (Zoom, Google class, Google Jamboard, Google doc, Google meet та ін. онлайн сервіси).

**Змістово-діяльнісна структура модулів студентів у процесі педагогічної практики
(шкільної – 2 т.)**

№	Назва модуля або навчального елемента	Зміст навчального елемента	К-ть балів за вид роботи	Усього балів
М 1. Пасивна практика				
1.1	Підготовчий етап	<ul style="list-style-type: none"> • Організаційні збори на факультеті; • Знайомство з організаційним устроєм школи; • Знайомство з педагогічним колективом школи; • Знайомство з учнями класів, де буде проходити практика; • Відвідати 10 уроків з румунської мови та літератури різних вчителів та уроків учителів-керівників педпрактики; • Складання календарно-тематичного плану; • Складання плану виховної роботи. 		
М 2. Активна практика				
2.1	Організаційно діяльнісний етап	<ul style="list-style-type: none"> • Організація та проведення уроків відповідно до індивідуального графіку; • Проведення залікових уроків; • Аналіз уроків, проведених учителями керівниками педпрактики та студентами-колегами. 	<p align="center">5</p> <p align="center">30</p> <p align="center">10</p>	45

		М 3. Виховна робота			
3.1	Виховний захід	<ul style="list-style-type: none"> • Організація та проведення позакласних навчально-виховних заходів; • Проведення залікового позакласного виховного заходу. 	5	15	
			10		
Модуль-контроль					
	Модуль-контроль	<ul style="list-style-type: none"> • Оформлення документації; • Захист результатів педагогічної практики 	20	40	
			20		
		Усього балів		100	

Етапи педагогічної практики

Настановчий: підготовка та проведення наради, де студенти знайомляться з метою, завданнями, програмою педагогічної практики, з вимогами до студентів-практикантів. На 1-2 день практики керівники груп організують зустрічі студентів з адміністрацією навчального закладу (директором, завучем, організатором позакласної роботи), вчителем-предметником, класним керівником, які ознайомлять практикантів із навчальним закладом, режимом його роботи, планами та традиціями, доведуть права та обов'язки практикантів. Студенти знайомляться з класами, де будуть проводити практику за фахом і з виховної роботи.

Виробничий: виконання всіх видів робіт за програмою педагогічної практики (навчальна, виховна, методична).

Завершальний: розпочинається в останній тиждень педагогічної практики в навчальному закладі і завершується в перші дні навчання студентів після закінчення практики.

До нього входять:

- Оформлення звітної документації;
- Подання студентами документації на кафедру для перевірки керівником групи;
- Захист педагогічної практики на засіданні кафедри спеціалізації та оформлення керівниками груп підсумкової документації (звіту про практику, залікової відомості) – не пізніше 8-10 днів після закінчення педагогічної практики.

Основний зміст практики

Навчальна робота

Практичне оволодіння сучасною методикою викладання шкільних навчальних дисциплін:

- Відвідування та аналіз 10 уроків вчителів фахових дисциплін.
- Проведення 15 пробних та 2-3 залікових уроків з фахових дисциплін.
- Оформлення розгорнутих планів-конспектів уроків з наочним матеріалом.

Методична робота

- Вивчення програм з фахових курсів.
- Ознайомлення з організацією навчально-виховного процесу освітнього закладу: •
- Вивчення планів педагогічного колективу школи, вчителя-методиста, класного керівника.
- Участь у педрадах, виробничих нарадах та засіданнях методкомісій вчителів (за фахом) та класних керівників.
- Розробка наочних та дидактичних матеріалів з окремих тем.

Виховна та позакласна робота

- Ознайомлення з системою роботи класного керівника та набуття практичних умінь роботи з учнівським колективом.
- Ознайомитись з Положенням про класного керівника.
- Вивчити планування роботи класного керівника.
- Брати участь у підготовці та проведенні інформаційних та виховних годин, інших виховних заходів.
- Вивчити психолого-педагогічні особливості класу та окремого учня, вести щоденник спостережень та написати відповідні характеристики.
- Розробити сценарій, підготувати та провести виховний захід за фахом.

Звітна документація

- Характеристика студента-практиканта.
- Щоденник педагогічної практики.
- Плани-конспекти 3-х залікових уроків.
- Психолого-педагогічна характеристика класу.
- Психолого-педагогічна характеристика учня.
- Сценарій виховного заходу.
- Звіт про навчальну, виховну та методичну роботу студента-практиканта.

Захист педпрактики.

Захист педпрактики відбувається на засіданні кафедри і складається з виступу студента-практиканта та характеристики керівника групи, який пропонує диференційовану оцінку.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (82-89)	добре
	C (74-81)	добре
Задовільно	D (64-73)	задовільно
	E (60-63)	задовільно
Незадовільно	FX (35-59)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова оцінка з педагогічної практики є сумою балів поточного й підсумкового контролю, отриманих за окремі модулі. Кожний модуль оцінюється визначеною кількістю балів так, щоб їх сума за виконання завдань педагогічної практики не перевищувала 100 балів. Підсумкова оцінка виставляється після повного завершення проходження педагогічної практики.

Оцінка "відмінно" (A – 90-100 балів) ставиться, коли практикантом переважно всі завдання модулів виконані на високому рівні. При цьому: виявив організованість, сумлінність, ініціативу; продемонстрував високий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку; проводив уроки, демонструючи глибокі фахові знання; користувався повагою й отримав високу оцінку методистів, керівників педпрактики; налагодив тісні контакти з учнями класу, проводив високоефективні виховні заходи; подав правильно оформлену документацію у визначений термін.

Оцінка "добре" (B – 82-89 балів) ставиться за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні. При цьому: проявив організованість і старанність; продемонстрував добрий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку; проводив уроки на доброму рівні, демонструючи достатні фахові

знання; налагодив тісні контакти з учнями класу, проводив ефективні виховні заходи; користувався повагою й отримав хорошу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

Оцінка "добре" (С – 74-81 балів) ставиться, якщо практикант виконав усі завдання модулів на доброму рівні. При цьому: виявив організованість; продемонстрував добрий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку; проводив уроки на хорошому рівні, демонструючи достатні фахові знання; налагодив тісні контакти з учнями класу, проводив ефективні виховні заходи; користувався повагою й отримав хорошу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів; подав документацію, до якої є певні зауваження до оформлення; допустив незначні помилки у виконанні завдань практики.

Оцінка "задовільно" (D – 64-73 балів) ставиться якщо студент в основному виконав завдання модулів, але при цьому: допустив помилки у виконанні завдань педпрактики; продемонстрував посередній рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку; виявив організованість, але недостатню старанність; налагодив тісні контакти з учнями класу, проводив не достатньо ефективні виховні заходи; порушив термін подання документації; подав документацію, до якої є певні зауваження до оформлення .

Оцінка "задовільно" (E – 60-63 балів) ставиться, якщо студент виконав завдання модулів зі значними помилками, з помітним порушенням вимог до оформлення документації. При цьому: виявив недостатню ініціативність і самостійність під час педпрактики; продемонстрував посередній рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку; не провів усієї кількості уроків, зазначених у вимогах педпрактики; налагодив тісні контакти з учнями класу, проводив не достатньо ефективні виховні заходи; має зауваження щодо дотримання трудової дисципліни, поведінки, етики з місця проходження практики; порушив термін подання документації, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

Оцінка "незадовільно" (Fx – 35-59 балів) ставиться тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант виявив себе невідповідальним, недисциплінованим. Кількість проведених уроків, становить 50% від їх загальної кількості.

Оцінка "незадовільно" (F – 1-34 балів) ставиться за систематичні пропуски уроків (занять), відсутність комплекту документації, за повне нерозуміння теоретичних

понять. **Примітка.** Оцінка за практику виставляється протягом трьох днів після завершення практики, коли перевірено документацію, пройшов захист практики.

Оцінювання педагогічної практики здійснюється відповідно до вимог, які висуваються до проходження практики, окремо за кожний із видів навчально-методичної та виховної роботи.

- *Навчальна робота* – заліковий урок (оцінки (бали) керівника педпрактики профілюючої кафедри, оцінки (бали) учителя-керівника педпрактики).
- *Методична робота.* Виготовлення наочності, розробка методичних матеріалів, написання конспектів уроків, вивчення новаторської методики.
- *Виховна робота* (оцінка виставлена класним керівником і зазначена у характеристиці практиканта).
- *Терміни та якість оформлення й подання документації.* Звіт студента про проходження педпрактики; щоденник педпрактики; конспекти залікових уроків, лекцій, практичних занять; сценарій виховного заходу; психолого-педагогічна характеристика учня; психолого-педагогічна характеристика класу; характеристика студента-практиканта, завірена підписом директора навчального закладу і печаткою, протокол обговорення уроку,
- *Захист практики.*

Критерії оцінювання залікових уроків

Оцінювання уроку супроводжують аналізом та порадами щодо навчально-виховної діяльності. Оцінку за урок повідомляють студентіві одразу після уроку. *Урок оцінюється за такими критеріями:*

- Обґрунтованість, доцільність обраного типу уроку та структури уроку (логічність, послідовність етапів).
- Відповідність прийомів та методів роботи меті та типу уроку.
- Збалансованість різних видів роботи (колективна, групова, індивідуальна). • Врахування можливостей учнів (увага до відстаючих, слабких учнів). • Співвідношення мовлення вчителя та учнів.
- Використання дидактичного матеріалу (науково-методична спрямованість, емоційність, доречність).
- Атмосфера уроку (спокійна, бадьора, ритмічна).
- Поведінка вчителя-практиканта (доброзичлива, уважна, коректна тощо). • Поведінка учнів (зацікавленість уроком, роботою, увага тощо).
- Мовний рівень практиканта (дикція, мовна культура).

Критерії оцінювання виховного заходу

- Організація виховної діяльності учнів, їх активність і самостійність на всіх етапах заходу.
- Здійснення комплексного підходу до виховання учнів: реалізація основних напрямів виховання і вплив на всі сторони особистості – раціональну, емоційну, мотиваційну, діяльнісно-вольову.
- Врахування вікової психології школярів, їх організованості, уважності, зібраності, вольової активності, захоплення справою.
- Участь у роботі "важких", "пасивних", тих що не встигають.
- Рівень взаємодії та співпраця вчителя і учнів.
- Стиль спілкування, колективна творчість, демократизм у роботі.
- Результативність виховного заходу.

Критерії оцінювання документації

Оцінка за документацію виставляють протягом двох днів після завершення практики.

Обов'язкова наявність таких документів:

- щоденник педпрактики;
- календарно-тематичний план і плани проведених уроків;
- виготовлена студентом наочність;
- документація з виховної роботи (план виховної роботи, плани виховних заходів, сценарій одного виховного заходу);
- характеристики (1 – класу та 1 – учня);

Рекомендована література

1. Вусик Г. Шкільне навчання в умовах двомовності. Рідна школа. 2000. No 4. 2. Романюк С. 3. Компетентнісна спрямованість освітнього процесу в умовах реалізації концепції Нової української школи. Актуальні питання теорії і практики інклюзивного навчання у закладах освіти : монографія / [Миронова С.П., Тимчук Л.І., Шоліна Т.В. та ін.]; за заг. ред. Л.Б, Платаш . Чернівці: «Технодрук», 2020. С.277-294.
3. Романюк С., Тарангул Л. Викладання мов національних меншин в Україні засобами інтерактивних методів навчання. Проблеми освіти: зб.наук.праць. Електронне видання ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». К., 2021. Вип. 2(95). С. 112-126.
4. Романюк Світлана. Сучасні підходи до мовної освіти в полікультурному соціумі. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 491. Педагогіка та психологія. Чернівці, 2009. С.143-151.
5. Cristea S. Finalitățile educației. Concepte fundamentale în pedagogie. Chișinău: Didactica Publishing House, 2017.
6. Leonte R., Stanciu M., Strategii activ-participative de predare-învățare în ciclul primar. Bacău: Casa Corpului Didactic, 2009.
7. Mitu F. Metodica predării-învățării integrate a limbii și literaturii române în învățământul primar. București: Humanitas Educațional, 2006.
8. Molan V. Didactica disciplinelor „Comunicare în limba română” și „Limba și literatura română” din învățământul primar. București: Miniped, 2016.
9. Molan V. Îndreptar pentru predarea limbii române. București: Petrion, 2010. 12. Niță S. Metodica predării limbii române în clasele primare. București: Aramis, 2001
10. Pamfil A. Limba și literatura română în școala primară. Perspective complementare. Pitești: Paralela 45, 2009.
11. Pamfil A. Studii de didactica literaturii române. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2006.
15. Serdean I., Goran L. Didactica specialității. București: Fundației România de Măine, 2004.

Інформаційні ресурси

1. Болонська декларація [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
2. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу : 3. www.mon.gov.ua/education/higher/higher
4. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://osvita.ua/school/theory/780/>